

Облік та оподаткування

УДК 658.27

Шарманська Валентина Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Шарманская Валентина Николаевна

кандидат экономических наук, доцент

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

Sharmanska Valentina

PhD in Economics, Associate Professor

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Ломачинський Дмитро Олександрович

студент спеціальності «Облік і оподаткування»

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Ломачинский Дмитрий Александрович

студент специальности «Учет и налогообложение»

Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Lomachynsky Dmitry

Student of the

Taras Shevchenko National University of Kyiv

**ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА
ПІДПРИЄМСТВІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА
ПРАКТИКА**

**ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ
НА ПРЕДПРИЯТИИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И
ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ПРАКТИКА**

WAYS OF IMPROVING ACCOUNTING OF FIXED ASSETS OF ENTERPRISE: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND DOMESTIC PRACTICE

Анотація. У статті визначено місце обліку в економічній діяльності держави, а також окреслено необхідність ефективного обліку основних засобів, як одного з найважливіших чинників будь-якого виробництва. Окрім того визначено ступінь дослідження питань обліку основних засобів, науковцями і виявили відсутність належної уваги до питань інтеграції міжнародних стандартів у вітчизняну облікову діяльність. В процесі проведення дослідження, визначено, якими документами здійснюється регулювання бухгалтерського обліку. Проаналізовано сутність поняття основний засіб, визначеного за положенням (стандартом) бухгалтерського обліку, вітчизняними науковцями та за міжнародним стандартом. Підсумували спільні та відмінні риси. Також у статті проведено порівняльний аналіз складових елементів категорії основні засоби в Україні та в інших країнах, таких як Великобританія, США, Росія, Польща, та за М(С)БО. Окрім того визначили відмінності у класифікації основних засобів в інших країнах. Визначено сутність, види та процедуру проведення грошової оцінки основних засобів для цілей здійснення обліку. В науковій статті, визначено вартісний критерій віднесення активів до складу основних засобів у вітчизняній та зарубіжній практиці. Проаналізовано сутність амортизації, та визначено існуючі методи її проведення в Україні. Розкрито сутність цих методів, із перерахуванням переваг та недоліків кожного із них. Розглянуто методи проведення амортизації за кордоном, на основі чого сформовано рекомендації до зміни методики проведення амортизації у нашій державі. Враховуючи проведене дослідження, сформовано рекомендації по реформуванню процесу

бухгалтерського обліку основних засобів в напрямку адаптації до потреб міжнародних стандартів.

Ключові слова: облік, основний засіб, вітчизняний досвід, зарубіжний досвід, підприємство, амортизація, грошова оцінка, метод, первісна вартість.

Аннотація. В статті определено место учета в экономической деятельности государства, а также обозначены необходимость эффективного учета основных средств, как одного из важнейших факторов любого производства. Кроме того определена степень исследование вопросов учета основных средств, учеными и обнаружили отсутствие должного внимания к вопросам интеграции международных стандартов в отечественную учетную деятельность. В процессе проведения исследования, определено, какими документами осуществляется регулирование бухгалтерского учета. Проанализированы сущность понятия основное средство, определенного по положению (стандарту) бухгалтерского учета, отечественными учеными и по международному стандарту. Заключение общие и отличительные черты. Также в статье проведен сравнительный анализ составляющих элементов категории основных средств в Украине и в других странах, таких как Великобритания, США, Россия, Польша, и по М(С)БУ. Кроме того определили различия в классификации основных средств в других странах. Определена сущность, виды и процедура проведения денежной оценки основных средств для целей осуществления учета. В научной статье, определены стоимостный критерий отнесения активов в состав основных средств в отечественной и зарубежной практике. Проанализированы сущность амортизации и определены существующие методы ее проведения в Украине. Раскрыта сущность этих методов, с перечислением преимуществ и недостатков каждого из них. Рассмотрены методы

проведения амортизации за рубежом, на основе чего сформированы рекомендации к изменению методики проведения амортизации в нашем государстве. Учитывая проведенное исследование, сформированы рекомендации по реформированию процесса бухгалтерского учета основных средств в направлении адаптации к потребностям международных стандартов.

Ключевые слова: учет, основное средство, отечественный опыт, зарубежный опыт, предприятие, амортизация, денежная оценка, метод, первоначальная стоимость.

Summary. The article identifies the place of accounting in the economic activity of the state, and also outlines the need of effective accounting of fixed assets, as one of the most important factors of any production. In addition, was determined the degree of research into the issues of accounting for fixed assets by scientists and revealed the lack of due attention to the issues of integration of international standards into domestic accounting activities. In the course of the research, it is determined which documents regulate accounting. It is analyzed the essence of the concept of fixed assets, determined by the accounting standard (standard), domestic scientists and international standard. We summarized the common and distinct features. Also in the article is carried out a comparative analysis of the constituent elements of the fixed assets category in Ukraine and in other countries, such as Great Britain, USA, Russia, Poland, and by IASB. In addition, were identified differences in the classification of fixed assets in other countries. It is determined the essence, types and procedure of monetary valuation of fixed assets for accounting purposes. In the scientific article, is determined the value criterion for the assignment of assets to the composition of fixed assets in domestic and foreign practice. It is analyzed the essence of depreciation and determined the existing methods of its carrying out in Ukraine. Also it is disclosed the essence of these methods and listing the advantages and disadvantages of

each. Were widely discussed the methods of carrying out depreciation abroad, on the basis of which recommendations were made to change the method of depreciation in our country. Taking into account the conducted research, have been formed the recommendations on reforming the process of accounting for fixed assets in the direction of adaptation to the needs of international standards.

Key words: *accounting, fixed asset, domestic experience, foreign experience, enterprise, depreciation, cash valuation, method, initial cost.*

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання всіх учасників економічної системи, характеризується стрімкими інтеграційними процесами із європейським та світовим економічним середовищем. Цей процес, поширюється на всі сфери економіки та вимагає від всіх її учасників своєчасного реагування, шляхом зміни методів ведення діяльності, а також відображення цього в обліку. У зв'язку із цим, постає необхідність детального вивчення процесу обліку одного з найважливіших чинників будь-якого виробництва – основних засобів, крізь призму порівняльного аналізу міжнародного досвіду та вітчизняної практики. Адже правильне відображення бухгалтерської інформації, на фоні стрімких інтеграційних процесів, є основою для прийняття іноземними та вітчизняними інвесторами рішення про спрямування інвестицій. Основним засобам та грамотності їх відображення в цьому процесі, відводиться вагоме місце, адже вони є важливим складовим елементом ресурсного потенціалу будь-якого господарюючого суб'єкта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливостям та сучасним проблемам обліку основних засобів, а також напрямкам вдосконалення цього процесу обліку присвячено праці багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, питання вдосконалення обліку основних засобів, розглядалися такими вченими, як А. Бородкін, Б. Валуєв, С. Голов, Л. Городянська, М. Дем'яненко, Н. Дорош, В. Жук, Г. Кірейцев,

А. Максименко, Д. Ковальов, М. Огійчук, Я. Ошмаріна, І. Петрова, О. Турлакова, Р. Хом`як [8], О. Шипунов, Л. Яловега. Аспектам дослідження вітчизняних та зарубіжних проблем та особливостей обліку основних засобів, присвячені роботи таких вчених, як Ф. Бутинець, А. Гринько, В. Моссаковський, М. Пушкар, С. Свірко, Л. Шатковська, В. Шарманська, В. Швець та інші. Проте, питанням обліку основних засобів із врахуванням адаптації законодавчих вимог до міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності, а також особливостям застосування цих вимог на вітчизняних підприємства потребують більш ґрунтовного вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи сучасний стан обліку основних засобів, а також ступінь поширення міжнародних стандартів обліку, у вітчизняному бухгалтерському просторі, виникає гостра необхідність розробки конкретних заходів по адаптації зарубіжних методів обліку у нашій обліковій діяльності.

Мета статті. Основною метою проведення даного дослідження є аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду бухгалтерського обліку основних засобів, а також формування на основі проведення дослідження рекомендацій по вдосконаленню існуючої процедури обліку.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день, чітка та правильна організація бухгалтерського обліку основних засобів є передумовою забезпечення успішності діяльності кожного суб'єкта господарювання. На законодавчому рівні, цей процес регулюється за допомогою Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 7 «Основні засоби» [7] та Податкового кодексу України.

Для глибшого розуміння, досліджуваної нами тематики, розпочнемо із визначення сутності категорії основний засіб, яке пропонується нам нормативними документами, а також науковцями. Отже, згідно П(С)БО 7 «Основні засоби» (ОЗ) – це матеріальні активи, які підприємство/установа

утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [7].

З іншого боку, Д. Ковальов, під основними засобами визначає матеріальні активи, які підприємство формує з метою використання їх у процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій і очікуваний термін корисного застосування яких перевищує рік.

Визначення, основних засобів, запропоноване Л. Яловегою, зазначає, що ОЗ – це сума капіталу, вкладеного в сукупність матеріально-речових об’єктів і цінностей, що використовуються в процесі виробництва для впливу на предмети праці і їх перетворення в придатні до споживання продукти [8].

Продовжуючи, окреслену лінію дослідження наведемо визначення основних засобів, яке зазначено у Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [6]. Згідно даного положення, під основними засобами розуміються матеріальні об’єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду.

Таким чином, проаналізувавши вищенаведені визначення, можемо дійти висновку, що спільним у всіх є те, що основний засіб – це матеріальний актив, який використовується підприємством у своїй діяльності протягом тривалого часу. З приводу визначення основних засобів у вітчизняній та зарубіжній практиці суперечностей не виникає.

Різноманітність видів основних засобів зумовлює необхідність в їх класифікації. На сьогоднішній день, не існує єдиного законодавчо закріпленого документу, який би полегшував процес класифікації основних засобів у бухгалтерському обліку. Одиницею обліку ОЗ у бухгалтерському обліку є об'єкт основних засобів. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби поділяються на дві групи: основні засоби та інші необоротні матеріальні активи.

Отже, до основних засобів відносять: земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель; будівлі, споруди та передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); тварини; багаторічні насадження та плодоносні рослини, інші основні засоби [7].

Варто зауважити, що при дослідженні зарубіжного досвіду при формуванні складу основних засобів, існують певні відмінності. Наприклад, досить часто до основних засобів не належать земельні ділянки, у зв'язку із неможливістю їх амортизації та утрудненню процесу перенесення вартості земельної ділянки на вартість виготовленої продукції, це ж стосується й віднесення до основних засобів тварин, а також багаторічних насаджень. Наочне відображення відмінностей у підходах до визначення складу основних засобів в різних країнах отримуємо із табл.1.

Таблиця 1

Порівняння вітчизняних підходів до визначення складу основних засобів із зарубіжним досвідом

Елемент основних засобів	Країна				МСБО
	Україна	Росія	США	Великобританія	
Земельні ділянки	+	-	-	+	+
Капітальні витрати на поліпшення земель	+	+	-	-	-
Будівлі, споруди та передавальні пристрої	+	+	-	+	+
Машини та обладнання	+	+	-	+	+
Транспортні засоби	+	+	-	+	+

Інструменти, прилади, інвентар	+	+	-	+	+
Тварини	+	+	-	-	-
Багаторічні насадження та плодоносні рослини	+	+	-	-	-

Джерело: розроблено автором за даними [1; 4]

Таким чином, аналізуючи наведену таблицю, можемо зробити висновки, що основні відмінності при віднесенні об'єктів до складу основних засобів стосуються земельних ділянок, капітальних витрат на поліпшення земель, а також тварин, багаторічних насаджень та плодоносних рослин. Причини, таких розбіжностей описано нами вище. Загалом, всі країни під час організації обліку намагаються керуватися міжнародними стандартами, це пояснює схожість у віднесенні елементів до складу основних засобів, між країнами, які досліджувалися. Суттєво відрізняється підхід до визначення складу основних засобів, який застосовується у Сполучених Штатах Америки. Як видно з таблиці, при формуванні основних засобів порівняно з Україною немає жодної точки перетину підходів. Це пов'язано із тим, що модель обліку в США суттєво відрізняється від інших країни. Так, кожне підприємство самостійно розробляє план рахунків, спираючись на власну специфіку. На законодавчому рівні регулюються лише основні вимоги до складання фінансової звітності, на відміну від України, де структура основних засобів чітко визначена державою і не може бути змінена.

Другою складовою основних засобів, виступають інші необоротні матеріальні активи. До цієї групи входять: бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові споруди, природні ресурси, інвентарна тара, предмети прокату, інші необоротні матеріальні активи.

Продовжуючи аналіз зарубіжного досвіду, дослідимо класифікацію основних засобів у наступних країнах [1]:

1. Швейцарія. Для цілей здійснення обліку всі необоротні активи об’єднуються в одну групу – основні засоби.

2. Росія. Виділяється категорія поза оборотні активи, яка включає нематеріальні активи, основні засоби, а також доходні вкладення в матеріальні цінності.

3. Німеччина. Під основними засобами розуміється основний капітал та фінансові активи.

4. Естонія. До складу основних засобів відносять основний капітал, а також моральний та ресурсний капітал.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновки, що загалом основні засоби в зарубіжних країнах, поділяються на наступні групи: матеріальні довгострокові активи, нематеріальні довгострокові активи та довгострокові фінансові інвестиції.

Окрім того, необхідною умовою правильного обліку основних засобів є застосування єдиного принципу їх грошової оцінки. Для цілей здійснення грошової оцінки в Україні застосовуються такі категорії, як первісна вартість та залишкова вартість, ліквідаційна, переоцінена, а також чиста вартість реалізації [2, с. 24]. На противагу зарубіжним країнам, у яких при проведенні грошової оцінки основних засобів використовується поняття історичної собівартості, а також справедливої та залишкової вартості.

Спосіб оцінки основних засобів (або необоротних активів, як часто називають основні засоби в зарубіжному обліку), залежить основною мірою від способу надходження основного засобу.

Порівняємо вітчизняні методи оцінки грошової вартості, із закордонним досвідом. Спільним, по більшості складових елементів, є метод оцінки за первісною (історичною) вартістю. Під час оцінки основних засобів цим методом, враховується вартість придбання необоротного активу за вирахуванням отриманих знижок, а також витрати, які пов’язані з транспортуванням ОЗ, приведенням його до стану, придатного до

експлуатації, невідшкодована сума податків, імпорتنі мита, тощо [8, с.125]. Закордонний досвід, теж ґрунтується на таких критеріях визначення первісної (історичної вартості), проте існують деякі відмінності. Так, для прикладу в Голландії та Великобританії, основні засоби ставляться на облік не за собівартістю, а за ринковою ціною. На противагу цим країнам, законодавство Бельгії навпаки вимагає при введенні в експлуатацію застосовувати вартість, нижчу первісній та ринковій. В деяких країнах, дозволяється включати до первісної вартості відсотки по позиках, наданих на придбання основного засобу.

Для включення активу до складу основних засобів, він повинен відповідати вартісному критерію, закладеному Податковим кодексом України, тобто вартувати не менше 6000 грн. Якщо порівнювати закордонний досвід, то найбільше вартісний критерій застосовується у пострадянських країнах. Так, у Росії актив визнається основним засобом, якщо його вартість більше 100000 рублів, у Білорусії – більше 9900 білоруських рублів, в Чехії – більше 10000 чеських крон, що стосується міжнародного обліку загалом, практично у всіх країнах, давно відмовились від застосування вартісного критерію, і залишили право вибору за суб’єктами господарювання. Проте, на нашу думку, вітчизняне суспільство наразі не готове до свободи вибору під час здійснення обліку, і відміна вартісного критерію, спровокує уникнення від сплати податків господарюючими суб’єктами шляхом завищення їхніх витрат.

Одним із найважливіших моментів обліку основних засобів, є проведення їх амортизації. Під амортизацією розуміють систематичний розподіл вартості необоротних активів, протягом всього терміну їх корисного використання. Для її розрахунку, існують наступні методи: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий [5, с. 34]. Проте, найбільшою популярністю в Україні, користується розрахунок амортизації

прямолінійним методом. Це пов'язано із простотою його застосування. Згідно прямолінійного методу, вся вартість основного засобу розподіляється пропорційно терміну його корисного використання. Негативним наслідком застосування цього методу, є неврахування особливостей та специфіки діяльності кожного підприємства, а також відкидання факту морального зносу об'єкта поряд із зростанням витрат на ремонт по мірі його експлуатації.

При застосування методу зменшення залишкової вартості, протягом перших років використання нараховується більша сума грошових коштів, а потім рівномірно зменшується дана сума впродовж наступних [5, с. 35]. Негативним моментом використання цього методу є прискореність нарахування зносу, яка визначається суб'єктивно, що може призвести до хибного визначення строку експлуатації об'єкта, що в свою чергу не дасть змогу виробити за допомогою цього активу заплановану кількість продукції.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості, передбачає нарахування значної суми амортизації в перші роки експлуатації основного засобу [5, с. 35]. Переважно цей метод необхідно застосовувати, коли результативність певного обладнання в перші роки експлуатації вища, ніж в наступні. Негативним моментом є те, що розрахунок амортизації даним методом не відображає реальний фінансовий стан.

Кумулятивний метод застосовується якщо вигода від експлуатації об'єкта в перші роки вища, ніж в наступні, а також коли присутній фактор морального старіння [5, с. 36]. У зв'язку із тим, що даний метод є дуже віддаленим від реального стану речей, а сума зносу не відображає ні фактичне використання об'єкта, ні кількість виготовленої продукції, цей метод в бухгалтерському обліку застосовується вкрай рідко.

Останнім методом нарахування амортизації, який застосовується в Україні є виробничий. За цим методом сума зносу, яка відноситься до

витрат відповідає отриманим доходам у випадках, коли актив використовується в різні звітні періоди нерівномірно [5, с. 36]. Недоліком застосування цього методу є його вузька спеціалізація, яка дозволяє його використовувати лише виробничим підприємствам, а також важкість та трудомісткість розрахунків.

Для порівняння, наведемо досвід нарахування амортизації за кордоном. Так, для прикладу у Польщі застосовується лише три методи нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишку та природний. Прямолінійний та метод зменшення залишку по своїй специфіці схожі до вітчизняних однойменних методів, а отже детального розгляду потребує лише природний метод нарахування амортизації. Згідно цього методу відбувається розрахунок амортизації активу відповідно до його фактичного споживання. Цей метод ідеально підходить для машин і устаткування, так як для них можна досить точно визначити обсяг робіт, які будуть використовуватись протягом всього терміну корисного використання. Амортизація нараховується в даному випадку відповідно до відношення виконаних робіт на загальну суму робіт протягом строку використання активу.

Продовжуючи дослідження зарубіжного досвіду, бачимо, що для прикладу в Португалії застосовується лише прямолінійний метод нарахування амортизації, так само як і у Данії. Проте датська облікова система характеризується існуванням амортизаційних ставок окремо для фінансового та податкового обліку. У Франції також найбільше використовується прямолінійний метод, при цьому ліквідаційна вартість у ньому не зазначається. Законодавством Німеччини взагалі не передбачено жодних конкретних методів амортизації. На практиці найчастіше застосовуються прямолінійний метод і метод зменшення залишку [1, с. 215-216].

Таким чином, спільним серед зазначених країн є застосування в обліку прямолінійного методу нарахування амортизації. Окрім того, часто зарубіжними підприємствами використовується метод зменшення залишкової вартості. Якщо говорити про Україну, то, на нашу думку, існує занадто багато методів нарахування амортизації, які через свою непродуманість та складність не застосовують в повній мірі суб'єктами господарювання. Враховуючи вищенаведене, з метою вдосконалення обліку основних засобів необхідно:

- усунути розпорошеність понять та категорій, в бухгалтерському обліку шляхом їх консолідації та уніфікації;
- враховуючи закордонний досвід, переглянути складові елементи основних засобів, в частині виключення з їх складу капітальних витрат на поліпшення земель, багаторічних насаджень, а також тварин, що пов'язано із складністю ефективно враховувати вартість даних об'єктів при розрахунку собівартості;
- з метою визначення рівня облікової культури та готовності вітчизняних суб'єктів господарювання наслідувати міжнародні облікові норми у тестовому режимі виключити вартісний критерій віднесення активу до складу основних засобів в межах одного регіону на один рік, а по закінченню досліджуваного періоду проаналізувати результати та можливість й необхідність застосування даної практики в країні загалом;
- уніфікувати та спростити методи нарахування амортизації, з метою забезпечення можливостей для суб'єктів господарювання застосовувати їх залежно від специфіки діяльності, що в свою чергу вплине на підвищення ефективності та правильності розрахунку амортизації.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи проведене дослідження, можемо зробити висновки, що практика бухгалтерського обліку в країні

крокує пліч о пліч із світовими тенденціями. Великий об’єм роботи по приведенню процедури бухгалтерського обліку загалом, та основних засобів зокрема, до міжнародних стандартів вже проведено, проте залишається ще низка невіршених питань та суперечностей, отриманих ще із радянських часів. На державному рівні продовжують здійснюватись спроби по усуненню наявних суперечностей. Вагомим прикладом цього є приведення до відповідності положень бухгалтерського та податкового обліку в частині основних засобів зокрема. Продовження плідної роботи в цьому напрямку, врахування сучасних вимог функціонування суб`єктів господарювання та їх секторальних потреб, дасть змогу Україні успішно продовжувати шлях по приведенню вітчизняного обліку у відповідність до міжнародних стандартів, і як наслідок сприяти зростанню транскордонної співпраці в майбутньому.

Література

1. Акімова Н.С., Грінько А.П., Топоркова О.В., Наумова Т.А., Ковалевська Н.С., Кирильєва Л.О., Янчев В.В. Облік в Зарубіжних країнах: навчальний посібник. Харків, 2016. 288 с.
2. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Київ, 2012. С. 22–36.
3. Гавриловський О. С., Сташенко Ю. В. Поняття «необоротні активи» в обліковій практиці // Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 19. С. 498–502. URL: <http://global-national.in.ua/archive/19-2017/96.pdf>
4. Єлісеєва О. К., Яресько А. М. Методи оцінки основних засобів в умовах законодавчих змін: вітчизняний та зарубіжний досвід // Економічний форум. 2017. № 1. С. 223–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2017_1_35

5. Кафка С. М. Зміст і призначення амортизації основних засобів. Київ: Економічний аналіз, 2017. Т. 27. 520 с.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92, зі змінами та доповненнями від 3 вересня 2012 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00>.
8. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні : навчальний посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2009. 1224 с.
9. Шарманська В.М. Бухгалтерський облік і судово-бухгалтерська експертиза. Навчально-методичний посібник. К.: Геопринт, 2006. 201 с.
10. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2015. 572 с.

References

1. Akimova N.S., Hrinko A.P., Toporkova O.V., Naumova T.A., Kovalevska N.S., Kyrylieva L.O., Yanchev V.V. Oblik v Zarubizhnykh krainakh: navchalnyi posibnyk. Kharkiv, 2016. 288 s.
2. Butynets T. A. Osnovni zasoby: tochka zoru ekonomista. Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu. Kyiv, 2012. S. 22–36.
3. Havrylovskiy O. S., Stashenko Iu. V. Poniattia «neoborotni aktyvy» v oblikovii praktytsi // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. 2017. № 19. S. 498–502. URL: <http://global-national.in.ua/archive/19-2017/96.pdf>

4. Yelisieieva O. K., Yaresko A. M. Metody otsinky osnovnykh zasobiv v umovakh zakonodavchykh zmin: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid // Ekonomichnyi forum. 2017. № 1. S. 223–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2017_1_35
5. Kafka S. M. Zmist i pryznachennia amortyzatsii osnovnykh zasobiv. Kyiv: Ekonomichnyi analiz, 2017. T. 27. 520 s.
6. Mizhnarodnyi standart bukhhaltenskoho obliku 16 (MSBO 16) «Osnovni zasoby» // IASB; Standart, Mizhnarodnyi dokument vid 01.01.2012. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
7. Polozhennia (standart) bukhhaltenskoho obliku № 7 «Osnovni zasoby», zatv. nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27 kvitnia 2000 roku № 92, zi zminamy ta dopovnenniamy vid 3 veresnia 2012 r. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00>.
8. Khom'iak R.L. Bukhhaltenskyi oblik v Ukraini : navchalnyi posibnyk / Za red. R.L. Khomiaka, V.I. Lemishovskoho. Lviv: Natsionalnyi universytet "Lvivska politekhnik", 2009. 1224 s.
9. Sharmanska V.M. Bukhhaltenskyi oblik i sudovo-bukhhaltenska ekspertyza. Navchalno-metodychnyi posibnyk. K.: Heoprynt, 2006. 201 s.
10. Shvets V.H. Teoriia bukhhaltenskoho obliku: Pidruchnyk. 4-te vyd., pererob. i dop. K.: Znannia, 2015. 572 s.